

Decyzja
Prezydium KK
nr 150/17

ws. opinii o projekcie ustawy z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy
o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz
niektórych innych ustaw

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” pozytywnie ocenia projekt ustawy
z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz
zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw, jednocześnie zgłaszając
uwagi po poszczególnych zapisów projektowanej ustawy.

**Uwagi szczegółowe w zakresie zmian w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej
oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dotyczące Warsztatów Terapii Zajęciowej
(zwane dalej WTZ):**

1. Projektowany **art 10a ust.1**, w którym przedstawiona jest definicja warsztatu terapii
zajęciowej podkreśla wyłącznie rolę warsztatu jako placówki aktywizacji zawodowej.
Prezydium KK NSZZ „Solidarność” uważa, że równie ważną funkcją warsztatów jest
rehabilitacja społeczna, a zatem proponujemy wykreślenie w nowej definicji słowa:
„w szczególności”;
2. w **art.10a ust.3a** należy doprecyzować, kto będzie ponosił koszty przygotowania
uczestnika do odbycia stażu aktywizacyjnego i praktyk zawodowych, w tym: badania
lekarskie, szkolenie BHP, zabezpieczenie w odzież ochronną, koszty opiekuna
w zakładzie pracy. Należy również zdefiniować, czym dokładnie ma być praktyka
zawodowa;
3. w **art.10a ust.4a** należy określić z jakich środków będzie finansowane stanowisko
trenera pracy;
4. w **art.10a ust.7** brakuje uzasadnienia, w jakim celu Warsztat Terapii Zajęciowej ma
powiadamiać Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie o wynikach oceny kompleksowej.
Nasuwa się pytanie, czy PCPR będzie odpowiadał za znalezienie miejsca w ośrodku
wsparcia dla uczestnika, który nie ma pozytywnych rokowań co do przyszłych postępów
w rehabilitacji, czy też PCPR będzie odpowiadał za znalezienie miejsca pracy dla
uczestnika, który zrealizował program i jest gotowy do podjęcia zatrudnienia;

5. w **art.10 aa ust.1** proponujemy następujące brzmienie przepisu:
„Warunkiem uczestnictwa osoby z niepełnosprawnością w warsztacie jest posiadanie aktualnego orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności”.
Proponowana treść umożliwi łatwiejsze przechodzenie osób niepełnosprawnych na chroniony i otwarty rynek pracy, a w razie niepowodzenia kontynuowanie zatrudnienia i powrót na warsztat. Osoba niepełnosprawna nie będzie narażona na stres częstego stawiania się na orzecznictwo przed Powiatowym Zespołem Orzekania o Niepełnosprawności. Pracodawcy chronionego lub otwartego rynku pracy na dzień dzisiejszy nie chcą zatrudniać osoby niepełnosprawnej, posiadającej orzeczenie z wpisem ze wskazaniem do terapii zajęciowej.
Jednocześnie należałoby umieścić zapis o wskazaniu do rehabilitacji społecznej i zawodowej, co za tym idzie zmienić w tej kwestii rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
6. **art.10aa ust.5 i 6** - wydawanie decyzji kierujących do WTZ przez starostę może stanowić niepotrzebny element biurokratyczny i znacznie wydłużyć drogę osób niepełnosprawnych w dostępie do usług, stanowiąc jednocześnie obciążenie dla powiatów. Proponujemy, aby w tej kwestii pozostawić dotychczas obowiązujące przepisy;
7. **art.10ad** - zajęcia klubowe dla osób, które ukończyły uczestnictwo w WTZ w związku
8. z podjęciem zatrudnienia mogą być fikcją z uwagi na projektową (przez wnioskowanie do PFRON) propozycję ich finansowania. Niejasność formuły i złożoność pozyskania finansowania nie będzie stanowiła zachęty do organizacji tej formy wsparcia;
9. **art.10ae** - brak definicji zatrudnienia wspomagane nie pozwala określić, w jaki sposób będzie to realizowane i kto będzie ponosił tego koszty. Bez zwiększenia nakładów finansowych na WTZ organizacja tej formy wsparcia będzie bardzo trudna do realizacji;
10. **art. 10b 1f** - zapis może być uznany za dyskryminujący ze względu na naruszenie prawa do stowarzyszania się. W projekcie ustawy brakuje uzasadnienia tego rozwiązania;
11. w **art.10b 1h** należy wskazać źródła pozyskania środków finansowych na cel omówiony w przepisie;
12. **art10b ust. 6b** - zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” należy wprowadzić zapis dotyczący nieobecności nieusprawiedliwionej oraz zapis o formie usprawiedliwiania takiej nieobecności np. zaświadczenie lekarskie, skierowanie na turnus rehabilitacyjny lub leczenie sanatoryjne. Uczestnikami WTZ są osoby z niepełnosprawnością sprzężoną,

łączy się to z częstymi wizytami u specjalistów, często z hospitalizacją i rehabilitacją, w tym z wyjazdami na turnusy rehabilitacyjne. Obniżenie dofinansowania powinno dotyczyć tylko nieobecności nieusprawiedliwionej;

13. **art. 10b ust.6c** proponujemy uzupełnić w ten sposób, aby w sytuacji uzyskania orzeczenia, które uniemożliwia kontynuację uczestnictwa w WTZ jednostka nie zwracała kosztów poniesionych w związku z rehabilitacją społeczną i zawodową uczestnika;
14. w **art10ba ust.4** należy doprecyzować w jakich przypadkach Rada Powiatu może wydać negatywną ocenę działalności WT;
15. w **art 10b ust.7 1b** najrozsądniejszą formą składania sprawozdania byłaby forma elektroniczna w opracowanym generatorze, który ujednotoczy treść i formę jej prezentacji, pozwoli na szybki dostęp i analizę danych. Dostęp do generatora powinien być bezpłatny;
16. **art.10bb**, dotyczący powołania Rady Programowej Warsztatu, niesie za sobą kolejny organ kontrolujący placówkę. Od 1998 roku przy starostach działają społeczne Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, z którymi współpracują WTZ. Rodzi się pytanie czy kolejny twór nie będzie powielał kompetencji tych Rad.

Niepokój budzi fakt, że w omawianym projekcie ustawy pominięto zapis o waloryzacji rocznego kosztu pobytu uczestnika WTZ, w ten sposób aby umożliwić warsztatom WTZ kontynuowanie działalności rehabilitacyjnej na optymalnym poziomie.

Zdaniem Prezydium NSZZ „Solidarność” konieczne jest zwiększenie wysokości dofinansowania pobytu jednego uczestnika WTZ. Należy zauważyć, że w 2003 roku dotacja na uczestnika WTZ wynosiła 150% minimalnego wynagrodzenia za pracę, zaś w chwili obecnej otrzymywana dotacja z PFRON oraz z samorządu na jednego uczestnika nie przekracza kwoty 1500 zł .

Uwagi szczególne w zakresie zmian w art. 22 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Poważne zastrzeżenia budzą zmiany dotyczące art. 22 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych odnoszące się do wskaźnika zatrudnienia osób z dysfunkcjami zdrowotnymi, który musi być spełniony, żeby pracodawca mógł udzielać ulg. Obecnie przepisy określają, że taka firma powinna mieć minimum 30 proc. pracowników ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Projekt przewiduje zwiększenie tego wskaźnika z 30 proc. do 50 procent. Ponadto projekt zakłada obniżenie ze 100 proc. do 50 proc. wartości faktury ulgi udzielonej klientowi, który jest płatnikiem PFRON.

Propozycje te nie są uzasadnione w Ocenie Skutków Regulacji. Projektowane zmiany powinny opierać się na rzetelnej analizie sytuacji ekonomicznej i społecznej podmiotów, które wystawiają ulgi. Istnieje duże ryzyko, że tak radykalne rozwiązania, mogą spowodować upadek wielu zakładów zatrudniających dużą ilość pracowników z niepełnosprawnościami. W związku z powyższym Prezydium KK NSZZ „Solidarność” wnosi o wycofanie się z powyższych zmian.

Uwagi dotyczące zmian w kodeksie pracy oraz w ustawie o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa

Pozytywnie należy ocenić rozwiązania polegające na wprowadzeniu elastycznych form organizacji czasu pracy, w tym telepracy, dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami oraz wydłużenie okresu pobierania zasiłku opiekuńczego na dziecko z niepełnosprawnością.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” sprzeciwia się jednak rozwiązaniu zawartemu w projektowanym art. 67⁶§5 Kodeksu pracy, ponieważ torpeduje on starania dotyczące promowania dialogu społecznego. Dodatkowo należy zauważyć, że z uzasadnienia nie wynika, dlaczego projektodawca odstępuje od takiego porozumienia.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” ponadto zwraca uwagę, że instrumenty zaplanowane w projekcie ponownie nie rozwiązują problemu, jakim jest ustawowa niemożność łączenia aktywności zawodowej z możliwością otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego oraz świadczenia dla opiekunów osób dorosłych.

W związku z powyższym Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi o uwzględnienie powyższych uwag w pracach nad przedmiotową ustawą.

Wieliczka, 24 października 2017 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek